

Elim deb, yurtim deb yonib yashash kerak!

Turkiston

1925-yildan chiqqan boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashining nashri

www.turkiston.uz

2015-yil 7-yanvar, chorshanba № 2 (15848)

Vatan — ulugʻ, burchim — muqaddas

ЎЗБЕКНИНГ САРЛОЧИНИ

Мамлакатимиз мустақиллигининг кутлуғ 23 йиллик байрами муносабати билан Президентимизнинг фармонига кўра, Куролли Кучлари-мизнинг жанговар тайёргарлигини оширишдаги хизматлари, хизмат бурчини бажариш чоғида алоҳида мардлик, жасорат ва фидойилик кўрсатган инсонлар давлат мукофотлари билан тақдирланган эди. Шулар жумласида Шарқий ҳарбий округ кўшинлари кўмондонининг ўринбосари, подполковник Жамолiddин Рўзиев II даражали «Шон-шараф» орденига сазовор бўлди.

(Давоми 6-саҳифада)

Республика матбуот марказида Олий Мажлис Қонунчилик палатасига бўлиб ўтган сайлов яқунларига бағишланган брифинг ташкил этилди.

Парламент кўйи палатасига сайлов яқунланди

Мамлакатимиз ва хорижий оммавий ахборот воситалари вакиллари учун ўтказилган тадбирда Марказий сайлов комиссиясининг шу куни бўлиб ўтган навбатдаги мажлиси ҳақида маълумот берилди. Унда «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги қонуннинг 11 ва 48-моддаларига мувофиқ 2015 йил 4 январда 22та сайлов округида бўлиб ўтган такрорий овоз бериш натижаларини инобатга олган ҳолда парламент Қонунчилик палатаси сайлови яқунлари кўриб чиқилди.

(Давоми 3-саҳифада)

Yurtimiz manzillarida

ГУМБАЗ ОСТИДАГИ САНЪАТ

«Цирк келди!» Болаликда бу чорловни эшитгач, ҳамма юмуш, машғулотларни ташлаб томоша майдонига ошиқардик. Ҳар хил ҳайвонлар иштирокидаги қизиқарли томошалар, фокус усталари, жонглёр ва акробатларнинг эп-

чил ҳаракатлари бизни ҳайратлантирарди. Бир ойда бир марта келадиган цирк томошаларини ана шундай илҳақ бўлиб кутардик.

(Давоми 5-саҳифада)

Ёш oilalar

ЯНГИ йилда ЯНГИ уйли БЎЛДИ

Давлатимиз раҳбари Ислон Каримовнинг «Ўзбекистонда ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига асосан, мамлакатимизнинг барча вилоятлари қатори Андижон вилоятининг туман ва шаҳарларида ҳам «Камолот» уйлари» барпо этил-япти. Яқинда Андижон шаҳридаги Тошкент кўчасида қуриб битказилган ана шундай уйлар ўз эгаларига топширилди.

(Давоми 3-саҳифада)

Mulohaza uchun mavzu

ИСТЕЪМОЛ МАДАНИЯТИНИНГ ЮКСАЛИШИ

чиқиндилар миқдорини камайтиришга олиб келади

Инсон — истеъмолчи. Янги мингйилликка келиб мазкур тезис шаҳар ҳаётининг муҳим тамойилига айланди. Керакли ёки у қадар фойдаси тегмайдиган, аҳамиятли ёки арзимас, каттаю кичик маҳсулотлар ҳар куни чиқинди қутисига улоқтириб юборилади. Майший чиқиндиларнинг салмоқли қисми мегаполисларда ҳосил бўлиши ўз-ўзидан аён. Ахир, йирик шаҳарларда озмунча аҳоли истиқомат қилади дейсизми?! Бироқ гап фақат сонда эмас, балки одамларнинг истеъмолчилик салоҳиятида ҳам.

Тошкент шаҳри ҳудудида бир кунда 2 минг тоннагача, йилига эса, 650 минг тонна қаттиқ майший чиқиндилар ҳосил бўлади. Улардан фақат ўн фоизи қайта ишланиб, зарарсизлантиримоқда. Қолган қисми эса, чиқиндилар йиғиладиган полигонларга тўпланади.

Истеъдодли ёшларимиз

(Давоми 4-саҳифада)

Aksiya

ТИББИЁТ МАСКАНЛАРИДА МАҲОРАТ ДАРСЛАРИ

Соғлиқни сақлаш вазирлиги ташаббуси билан юртимиз тиббиёт муассасаларида «Маҳорат дарслари» ижтимоий акцияси ўтказилмоқда.

Акция доирасидаги тадбирлардан бири Тошкент вилояти болалар кўп тармоқли тиббиёт марказида ҳам ташкил этилди. Унда республикамиздаги етакчи илмий-амалий тиббиёт марказлари мутахассислари ҳамда соҳага ихтисослашган олий таълим муассасалари вакиллари иштирок этди.

Янги лойиҳа тиббиёт муассасаларида фаолият кўрсатаётган ходимларнинг малакасини ошириш, ҳаёт тиббиётининг илғор тажрибалари ва илм-фан янгиликларини омлаштириш, аҳолига кўрсатилаётган тиббий

хизмат сифатини оширишга қаратилган.

Мамлакатимизда тиббиёт муассасаларининг моддий-техник таъминотини яхшилаш, тиббий-профилактика, диагностика ва даволаш ишларини жаҳон андозалари даражасига олиб чиқиш, она ва бола саломатлигини муҳофазалаш бўйича салмоқли ишлар қилинмоқда.

Юртбошимизнинг 2011 йил 28 ноябрдаги «Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилишни янада чуқурлаштириш чоратадбирлари тўғрисида»ги қарори бу борадаги ишлар кўламини янада кенгайтди.

УзА сурати

Чирчиқ шаҳрида жойлашган Тошкент вилояти болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази ўтган йили тубдан реконструкция қилиниб, барча керакли замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Ҳозирда марказнинг ўнта бўлимида йилига қарийб саккиз минг беморга тиббий ёрдам кўрсатилмоқда.

Акция доирасида ташкил этилган давра суҳбатиде болалар жарроҳлиги, педиатрия ва неонатологиянинг долзарб

масалаларига оид маърузалар тингланди. Соҳа мутахассислари ва шифокорлар иштирокида чуқурлаштирилган тиббий кўриклар ташкил этилди. Болаларга интенсив тиббий ёрдам кўрсатишда янги тиббий технологиялардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш борасида маҳорат сабоқлари ташкил этилди.

Етакчи мутахассислар маҳаллий шифокорлар билан ҳамкорликда болаларда учрайдиган туғма ва орттирил-

ган жигар, қон-томир, буйрак хасталиklarини жарроҳлик йўли билан даволашнинг замонавий усуллари бўйича кўргазмали операциялар ўтказди.

Бир ҳафта давом этадиган ижтимоий акция доирасида тиббиётнинг турли йўналишлари бўйича ўнга яқин беморга оператив тиббий ёрдам кўрсатилиши режалаштирилган.

Назокат ҚУРБОННИЁЗОВА,
«Turkiston» муҳбири

«Kamolot» ko'z'gusi

Сухандон ким? У журналистми ёки бошловчи?.. Сухандон қайси сифатларга эга бўлиши керак? «Сухандон имиджологияси» деганда нимани тушунасиз?

«ОҚ-ҚОРА» ЭЪТИРОФ ЭТИЛДИ

Бу каби саволларга иштирокчилар «Йилнинг энг фаол ёш сухандони» танловининг «Ақл чарҳи» шартиде жавоб берди. «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Фарғона вилояти кенгаши ташаббусида ўтказилган ушбу беллашувда йигирма нафар йигит-қизнинг нотиклик, журналистик қобилияти, маҳорати синовдан ўтказилди.

Танловнинг «Мен сухандонман» шартиде қатнашчилар турли мавзу ва жанрда кўрсатув, эшиттиришлар тайёрлади. Мухлиса Орифжонованинг «Шаҳардан хатлар» дастури қизиқарли, долзарб, томошабоплиги билан йиғилганларда катта таассурот қолдирди. Ҳуснида Жабборова тайёрлаган турмушнинг оқ-қора чизгиларидан ҳикоя қилувчи «Оқ-қора» эшиттириши ҳакамларнинг эътирофига сазовор бўлди. Бўлғуси сухандонлар журналистикага ўз услублари билан кириб келаётганини исботлади.

«Матн ёзиш технологияси» шарти ёш сухандонлар учун бироз мураккаб, аммо қизиқарли бўлди. Унда иштирокчилар берилган мавзулар бўйича матнлар ёзди. Уларни текширган мутахассислар шундай хулосага келдики, бўлажак

сухандонларга ёзиш технологиясини теранроқ ўргатиш керак.

— Журналистика бир хилликни ёқтирмайди, — дейди ҳакамлар ҳайъати аъзоси Дилнавоз Қўлдошева. — Ижод қирраси турфа хил бўлиши керак. Айрим қатнашчиларнинг ёзган репортажиде ўзига хосликни, композицияни топмадик. Энди уларга ўқув-семинарлари ташкиллаштиришни режалаштириямиз. Чунки сухандон яхши матн ёзолмаса, кўнгилларга йўл тополмайди.

Қизгин баҳсларга бой ўтган танловда йилнинг энг фаол ёш сухандонлари аниқланди. Муровват Фаффоржнова биринчи ўринни эгаллади. Мухлиса Орифжонове иккинчи ўринни, Ҳуснида Жабборова эса учинчи ўринга муносиб деб топилди.

Ғолибларга вилоят теле ва радиоканалларида фаолият юритишлари учун махсус тавсияномалар топширилди.

Кумар БЕГНИЯЗОВА,
«Turkiston» муҳбири

«КАМОЛОТ»ДА ЯНГИ ЙИЛ

Қашқадарё вилоятидаги Ёшлар марказиде «Камалак»дан Янги йил» байрам дастури ташкил этилди.

Ҳаракатнинг вилоят кенгаши томонидан ўтказилган байрам тадбирида эртақ қаҳрамонларнинг ташрифи ҳамда қизиқарли ўйинлар болажонларга ҳақиқий янги йил шукуҳини туҳфа этди. Санъаткорлар ижросидаги куй-қўшиқлар ҳамда «Ўзбегим беклари» жамоасининг юморга бой сахна чиқишлари байрамга янада кўтаринкилик бағишлади.

«Камалак»дан янги йил» лойиҳаси доирасиде вилоятнинг барча шаҳар ва туманларида маънавий-маърифий ва спорт тадбирлари қизгин давом этмоқда. Таълим муассасаларида «Салом, сенга янги йил!», «Янги йил арчаси», «Янги йил чироқлари» каби байрам тадбирлари, кечалар, шоу-дастурлар ўтказилипти.

Байрам тадбири давомида иқтидорли ва фаол ёшлар Ҳаракатнинг диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Аҳрор СОДИКОВ,
«Камолот» ЁИХ Қашқадарё вилояти кенгашининг
матбуот хизмати ходими

Мо'vqalam

«ҲАЁТ САНЪАТИ»

кўргазмаси ёш истеъдодларни кашф этди

Навоий шаҳридаги Ёшлар марказиде «Ҳаёт санъати» мавзуиде расмлар кўргазмаси ташкил этилди. Унда етти ёшдан йигирма ёшгача бўлган эллик нафарга яқин ҳаваскор мусаввирнинг ижодий ишлари ўрин олди.

Кўргазма очилиш маросимида сўзга чиққанлар Ёшлар марказиде фаолият юритаётган «Тасвирий ва амалий санъат» тўғарагиде яратилган шароит ва имкониятлар ёш ижодкорлар учун ўз қобилият ва истеъдодини намоён этишга муносиб ҳисса қўшаётганини алоҳиде таъкидлади. Мазкур кўргазмада ҳам «Тасвирий ва амалий санъат» тўғарагининг ўнлаб ёш мўйқалам сохиблари ўз асарлари билан қатнашди.

— Расм чизиш энг ёқтирган машғулотларимдан. Ўқишдан бўш вақтимда Ёшлар маркази қошидаги «Тасвирий ва амалий санъат» тўғарагиде қатнайман, — дейди кўргазма иштирокчиси Нигина Бобоқулова. — Суратларимда ҳаёт манзараларини акс эттирар эканман, аввало, юртимнинг гўзал қиёфасини намоён этишга ҳаракат қиламан.

Кўргазма жараёнида тасвирий санъат бўйича мутахассислар, рассомлар бўлажак мусаввирлар билан рангтасвир сирлари, бугунги кунда рассомликда эришилаётган ютуқлар, шунингдек, тасвирий санъат жанрлари ҳақидаги мулоҳазаларини ўртоқлашди. Кўргазма якунида иштирокчилар ташкилотчиларнинг диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Отабек АСЛОНОВ,
«Turkiston» муҳбири

Парламент қуйи палатасига сайлов якунланди

(Давоми, бошланиши 1-саҳифада)

Миллий сайлов қонунчилигимизга кўра, сайлов округи бўйича депутатликка икки нафардан ортиқ номзод қўйилса ва улар етарлича овоз тўплай олмаса, округ сайлов комиссияси энг кўп овоз олган икки номзод бўйича такрорий овоз беришни ўтказди ҳамда ушбу жараёнда бошқа номзодга нисбатан кўпроқ овоз олган номзод депутатликка сайланади. 2015 йил 4 январь куни 22та сайлов округида такрорий овоз бериш жараёни ўтказилди ва

Парламент қуйи палатасига 22 нафар депутат рўйхатга олинди. Шундай қилиб, Олий Мажлис Қонунчилик палатасига сайлов ўтказувчи 135та сайлов округининг барчасида сайлов якунланди. Натижага кўра, 150 нафар депутат, шу жумладан, Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал демократик партиясидан 52 нафар, Ўзбекистон «Миллий тиклаш» демократик партиясидан 36 нафар, Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан 27 нафар, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясидан 20 нафар, Ўзбекистон эко-

логик ҳаракатидан 15 нафар депутат парламент қуйи палатасига сайланди. Депутатларнинг 24 нафари ёки 16 фоизи хотин-қизлардир. Сайланганларнинг 40 нафари ёки 27 фоизи эса илгари Қонунчилик палатасида депутат бўлиб фаолият юритган.

Юртимизда 2014 йилги сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича тадбирлар дастурида кўзда тутилган ташкилий-ҳуқуқий ишлар изчил тарзда амалга оширилди ҳамда сайлов кампанияси даврида қонун ҳужжатларида белгиланган қоида ва талабларга тўлиқ амал қилин-

ди. Сайлов жараёнининг очиқлиги ва ошқоралигини таъминлашда ОАВ вакиллари, маҳаллий ва хорижий кузатувчиларнинг фаолияти муҳим омил бўлиб хизмат қилди. 550дан ортиқ миллий ва 120дан зиёд хорижий оммавий ахборот воситалари, шу жумладан, 180дан ортиқ интернет-нашрлари сайлов жараёни ёритиб борди, ушбу жараён билан боғлиқ 9 мингдан ортиқ материаллар эълон қилинди.

Марказий сайлов комиссиясининг қарорига биноан, Олий Мажлис Сенати аъзоларининг сайлови бўйича Қорақалпоғис-

Сенатга сайлов Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари сайланганидан бир ойдан кечиктирмай ўтказилади.

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонуни 52-модда.

тон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоятлар, туманлар ва шаҳарлар давлат ҳокимияти вакиллик органлари депутатларининг тегишли қўшма мажлислари 2015 йил 13-14 январь кунлари ўтказилади.

Жавлон ВАФОЕВ,
«Turkiston» мухбири

Ёш оилалар

Янги йилда уйли бўлди

(Давоми, бошланиши 1-саҳифада)

Тантанали маросим аввалида вилоят ҳокими Ш.Абдурахмонов юртимизда ёшлар учун яратиб берилаётган шароит ва имкониятлар хусусида фикр билдириб, янги уйга эга бўлган ёш оилаларни муваффақиятларга эришган «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати фаоллари бўлган ёш оилаларга имтиёзли ипотека кредитлари асосида берилди.

— Муҳтарам Юртбошимизга раҳмат, — дейди янги уй соҳибларидан бири, бокс

бўйича ёшлар ўртасида икки карра жаҳон чемпиони Баҳодир Султонов. — Негаки, ёшларга кўрсатилаётган бундай ғамхўрлик дунёнинг ҳеч бир давлатида йўқ. Бу уйлар биз, ёшларни янада шижоат билан ишлашга, юксак марраларни забт этишга ундайди ва илҳом бағишлайди. Бундан кейин ҳам бор куч-ғайратимни юртимиз раванжи учун сарфлайман.

Тадбир давомида вилоят ҳокими бир гуруҳ курувчи ва муҳандисларни қимматбахо совғалар билан тақдирлади. «Камолот» уйлари»нинг рамзий калитини эса «Камолот» ЁИХ Андижон вилояти кенгаши раиси А.Жумабоевга топширди.

Тез кунларда вилоятнинг Асака ва Балиқчи туманларида истиқомат қилаётган ёш оилалар ҳам ана шундай уйлارга эга бўлади.

Миролим ИСАЖОНОВ
Андижон вилояти

Sening tengdoshing

УМИДАНИНГ УМИДЛАРИ

Ҳақиқий иқтидор тинимсиз изланиш асосида сайқал топади. Жиззах давлат педагогика институти қошидаги 2-академик лицейда хорижий филология йўналиши бўйича таҳсил олаётган Умида Нишонова шундай ҳаракатчан иқтидор эгаларидан бири.

Умида ўзбек халқ эртақларидан бир нечасини инглиз тилига таржима қилган. Ўтган йили унинг таржималари алоҳида китоб ҳолида чоп этилди. Ушбу адабиётлардан Жиззах туманидаги бир қанча мактабларда инглиз тили фанини ўқитишда фойдаланилмоқда.

Тенгдошимиз Жиззах телевидениесида намойиш этиладиган «Elevation English» болалар кўрсатувида ҳам фаол қатнашди. Шунингдек, «Билағон» журналинда инглиз тилидаги саҳифа муаллифидир.

Умиданинг хорижий тилларни ўрганишга бўлган иштиёқи баланд. У турли ҳикоя, эртак, шеър ҳамда афоризмларни ўзбек тилидан инглиз тилига, инглиз тилидан ўзбек тилига таржима қилади.

— Инглиз тилига ўқувчилик давримдан бери қизиқаман, — дейди Умида Нишонова. — Жиззах туманидаги 4-умумтаълим мактабида ўқиганман. Ўша пайтларда Тошкентда ўқиётган акам ҳар сафар уйга келганида менга инглиз тилини ўрганиш учун китоб, видео, журналлар олиб келарди. Акамни қайсидир маънода ўзимга устоз деб биламан. Лицейдаги ўқитувчим Дилафрўз Ғофурова эса менга таржима сирларини ўргатган.

Умида лицейнинг 1-курсидак ўзи таълим олган мактабнинг 5-синф ўқувчиларига инглиз тили фанидан интерфаол усулда очиқ дарс ўтиб берган. 2012 йилда «Камолот» ЁИХ Жиззах вилояти кенгашида сардор бўлди. Ўтган йили вилоят кенгаши томонидан ташкил этилган семинар-тренинглар ва бошқа лойиҳалардаги фаол иштироки учун махсус сертификат билан тақдирланди. Бундан ташқари, «Юрт келажиги» танловининг республика босқичида муваффақиятли қатнашди.

Шунингдек, у «Ишбилармон талаба — 2014» лойиҳасининг вилоят босқичида иштирок этиб, диплом билан тақдирланди. Ватанимиз мустақиллигининг 23 йиллиги му-

носабати билан «Ягонасан, муқаддас Ватаним, севги ва садоқатим сенга бахшида, гўзал Ўзбекистоним!» шиори остида ўтказилган «Жиззах юлдузлари» ёшлар фестивалида моҳир бошловчи сифатида ўзини кўрсатди.

— Иқтидор ва имкониятларимни синаб кўриш учун шундай тадбирларда иштирок этаман, — дейди Умида. — Мен ҳамisha олдимга катта мақсадлар қўяман. «Мақсад — ҳаракат — натижа» ҳаётдаги бош тамойилим. Президентимиз «Юксак маънавият — енгилмас куч» ҳамда «Адабиётга эътибор — маънавиятга, келажакка эътибор» асарларида ўзбек адабиётини хорижий мамлакатларда тарғиб этишнинг аҳамияти ва таржима ишларини кучайтириш, бадиий таржима бўйича малакали мутахассисларни тайёрлаш борасида алоҳида тўхталган. Таржимон, аввало, ўзи таржима қилаётган асар ҳақида умумий бўлса ҳам маълумотга эга бўлиши лозим. Бадиий таржима эса таржимондан юқори маҳорат, кенг дунёқараш, дид ва савияни талаб қилади. Ахборот йўналишидаги манбаларни лўнда, бадиий безакларсиз, техник усулда таржима қилиш керак.

Умида мана шундай жаннатмакон юртда яшаётгани, тинч ва осуда турмуш кечириётганидан ўзини бениҳоя бахтиёр ҳис қилади. Ҳар доим меҳридарё, бағрикенг устозлар сабоғини олишга шошилади. Унинг улкан мақсадлари ижобат бўлишини истаимиз.

Шоди ОТАМУРОД,
«Turkiston» мухбири

ИСТЕЪМОЛ МАДАНИЯТИНИНГ ЮКСАЛИШИ

чиқиндилар миқдорини камайтиришга олиб келади

(Давоми, бошланиши 1-саҳифада)

Шаҳарда яшаб кўп истеъмол қилишга одатланганмиз. Ҳарқалай, кўпга маҳсулотнинг миқдори ёки вазнигина кирмайди. Оддий мисол: деярли барча товарлар қадоқланган. Атиги бир дона маҳсулот харид қилиб ҳам пировардида икки хилини — ўзи ва у солинган пакетни дўкдан олиб чиқиб кетасиз. Одатда қадоқлар қоғоздан, баъзан шиша, металл ёки пластикдан ишлаб чиқарилади. Ва ҳаммаси ортиқча чиқинди ҳисобланади. Йирик шаҳарларда тўпланадиган маиший чиқиндиларнинг 30 фоизини, ҳажми нуқтаи назардан эса тенг ярмини (!) қадоқлар ташкил қилади. Улар ўз-ўзидан йўқолиб кетмайди, албатта. Маҳсулот, гарчи табиий хомашёдан тайёрланганда ҳам, табиат билан қўшилиб кетиши узок вақт давом этади. Масалан, чиқитга айланган қоғоз уч ойдан кейингина чириб бошлайди. Пластик, полиэтилен пакетлар биологик компонентларга тўлиқ ажралиши учун 400-450 йил, шишани нақ миллион йил кутиш керак.

Кундалик истеъмолимизда бир марталик нарса-буюмлар талайгина. Улардан фойдаланиш жуда қулай — ишлатдинг, ташлаб юбординг. Қизиқ, аммо ҳаёт қулайлашган сайин чиқиндилар ҳам кўпайиб бормоқда. Аввал битта хонадон, кейин туман, шаҳар ва ниҳоят, бутун мамлакат миқёсида. Шу тахлит дунёда кундан кунга каттараётган чиқинди уюмлари сайёрамиз экологияси ва инсон саломатлигини том маънода хавф остига қўймоқда. Биз ташлаб юбориб халос бўлдик деб ўйлаган тонналаб кераксиз маҳсулотлар аслида уларнинг табиий парчаланиши натижасида ҳосил бўлувчи турли зараркундалару заҳарли модда ва газлар ҳолатида яна ҳаётимизга қайтиб келади.

— Тошкент шаҳридан ҳар йили 700-800 минг тонна маиший чиқиндилар олиб чиқилади, — дейди Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси Ер, сув назорати бош бошқармаси бошлиғи Нўмонжон Шокиров. — Соғлиқни сақлаш вазирлиги белгиланган меъёрга мувофиқ, киши бошига маиший чиқиндиларнинг бир кунлик миқдори 1,2 килограмдан ошмаслиги керак. Дунёнинг бошқа мегаполисларига қараганда пойтахтимиз бирмунча тоза шаҳар. 2013 йил 3 декабрда Вазирлар Маҳкамасининг “Республика аҳоли пунктларида санитария жиҳатидан тозалаш тизимини ривожлантириш ва такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилинган. Унга мувофиқ, юртимизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида маиший чиқиндиларни ташиш, чиқинди ташлаш жойларини ташкил этиш ва аҳолини яхшилаш бўйича салмоқли ишлар қилинмоқда. 2014 йилнинг ўзида давлат бюджети маблағлари ҳисобидан салкам минг дона замонавий техника сотиб олинди. Ҳозирча янги машина-

лар Тошкент шаҳри, Самарқанд, Бухоро, Андижон, Фарғона, Хоразм вилоятлари аҳолисига хизмат кўрсатмоқда. Жорий йилда улар қолган ҳудудларга ҳам етказилади. Бундан ташқари, ҳукумат қарори доирасида республика бўйича 52 мингдан ортиқ маиший чиқиндиларни тўплаш майдончаларини ташкил этиш кўзда тутилган. Дастлабки 22 мингтаси тез фурсатда қуриб битказилади.

Маиший чиқиндиларни қаерга ва қандай ташлаш ҳам атроф-муҳит муҳофазаси нуқтаи назаридан гоёта муҳим масаладир. Афсуски, бугунги кунда кўча-кўй ёки транспортда кетаётган сувдан бўшаган идиш, ишлатиб бўлинган кўл салфеткеси, йўл чиптаси ва бошқа шу каби майда ва арзимас бўлиб кўринган нарсаларни дуч келган жойга, ҳатто деразадан улоқтириб юбориш шаҳар муҳитида одатий ҳолга айланди ҳисоб. Шундай йўл тутадиганлар атрофдагиларга онги ва маданият даражасининг пастигини кўз-кўз қилишдан ийманмайди, чоғи. Бу ҳам етмагандек, ҳаммага “мана кўриб қўйинглари, шундай қилиш мумкин”, деган мутлақо нотўғри мантқиқни тарғиб қилаётгани киши гашини келтиради. Тўғри-да, бундай кимсалар сурбетлиги учун на товон тўлайди, на жавобгарликка тортилади. Чиқиндилар билан тўғри муомала қилиш, уларни фақат белгиланган жойга ташлаш сабоғи болалиқдан ўқитилмоғи керак. Шахсий ўрناق бу борада энг яхши муаллимдир.

Шаҳарларда ҳосил бўлувчи маиший чиқиндиларнинг 1/5 қисмини органик маҳсулотлар (асосан, озиқ-овқат қолдиқлари) ташкил қилади. Бу кўрсаткич 80 фоизгача етадиган давлатлар ҳам бор. Маиший чиқиндиларни кўча ёки йўл ёқаларига тўкиб кетиш, аввало, ўзимизга салбий таъсир кўрсатади. Чунки белгиланмаган жойда чиқинди номатълум вақтгача қолиб кетиши мумкин.

— Рўзгордан чиқувчи озиқ-овқат қолдиқларидан атрофга, авваламбор, нохуш ҳид тарқалади, — дейди Нўмонжон Шокиров. — Бунинг сабаби атмосферага ажралиб чиқувчи метан газидир. У заҳарли бўлиб, ҳавони ифлослантиради. Мамлакатимизда маиший чиқиндиларни турига қараб (қоғоз, пластик, шиша, люминисцент лампалар, темир ва ҳоказоларни) алоҳида ажратиш ташлаш бўйича тартиб-меъёрлар ишлаб чиқилган. Афсуски, ижроси ниҳоятда суст. Ахир, бундай тартиб-қоидалар бехудага жорий қилинмайди. Чиқиндиларни бир-биридан айириш уларни қайта ишлаш имконини оширади. Шу тахлит чиқинларни фойдали мақсадга йўналтириш мумкин. Биргина мисол: Охангарон шаҳрида қоғоз маҳсулотларини қайта ишловчи қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда. У республика бўйича йиғиладиган жамики қоғоз чиқиндиларини иккиламчи хомашёга айлантириш қувватига эга. Бироқ корхонанинг салоҳияти ҳали тўлиқ ишга солингани йўқ. Сабаби, кўпчилигимиз қоғоз маҳсулотларини бир-бирига аралаштириб ташлаб юборишга одатланганмиз. Натижада, қоғознинг сифати бузилади. Қоғоз қанчалик сифатли бўлса, уни шунчалик кўп мартаба қайта ишлаш мумкин. Аксинча, чиқиндиларда қолиб кетган қоғоз чирийдими ва атмосферага кўп миқдорда заҳарли газлар чиқишига сабаб бўлади.

Маиший чиқиндиларнинг ярмидан кўпини қайта ишлаш имкони мавжуд. Айтайлик, органик чиқиндилардан ўғит тайёрлаш мумкин. Алюминий, темир, шишадан тайёрланган маҳсулотларни қайта ишлаш эса уларни ишлаб чиқаришдан кўра афзалдир. Бунда энергия бир неча баробар тежалани. Хомашё сарфи эса деярли нолга тенг. Масалан, битта алюминий банкани қайта ишлаш учун янгисини ишлаб чиқаришга кетган энергиянинг атиги 5 фоизи сарфланади. Устига-устак, ярим банка бензин ҳам тежаб қолинади.

Рустам Назарматов олган сурат

Бугунги кунда юртимизда маиший чиқиндиларни қайта ишловчи 131та корхона мавжуд. Жумладан, 42тасида пластик идишлар қайта ишланади. Улар асосан Тошкент шаҳри атрофида ҳамда Самарқанд вилоятида жойлашган. Бу етарли эмас, албатта. Бошқа ҳудудларда ҳам ноорганик чиқиндиларни қайта ишлаш корхоналари очилса, пластик идишларнинг чиқинди сифатида атрофга зарари камайарди.

Кейинги йилларда мамлакатимизда яроқсиз автошина ва резина маҳсулотларини қайта ишловчи корхоналар салмоғи ошди. Ҳозир улар 28та бўлиб, пойтахтимиз, Андижон, Жиззах, Қашқадарё, Наманган ва Тошкент вилоятларида фаолият кўрсатмоқда. Натижаси кўзга яққол намоён — шаҳарларимиз кераксиз резина гилдирақларидан буткул тозаланган.

Аҳолининг истеъмол маданиятини ошириш чиқиндилар миқдорини камайтиришга олиб келади. Аксарият ривожланган давлатларда чиқиндиларни минималлаштириш дастурлари қабул қилинган. Яъни фуқаролар фақат керакли маҳсулотларни ва фақат керакли миқдорда харид қилиб, ортиқча чиқиндилар ҳосил бўлишига йўл қўймайди. Бу одатни тарбия ва тарғибот воситасида ҳар бир инсонга сингдириш шарт ва лозимдир.

Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 27 октябрдаги қарори билан республикаимизда биринчи марта “Чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасида давлат ҳисоби ва назоратини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низоми” тасдиқланди.

Янги ҳужжатга мувофиқ, эндиликда саноат корхоналари ва юридик ташкилотларда ҳосил бўлувчи чиқиндилар давлат томонидан ҳисобга олинади ҳамда уларнинг кейинги муомаласи назорат қилинади. Бу борада тегишли вазифалар Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва бошқа мутасадди органлар зиммасига юклатилган.

— Чиқиндилар назоратини олиб бориш уларни қайта ишлаш бўйича давлат стратегиясини белгилашга ёрдам беради, — деб тушунтиради Н.Шокиров. — Чиқиндиларнинг давлат ҳисобини юритиш эса уларнинг умумий ҳажминини ва шу асосда қайсиларини қайта ишлашга йўналтириш мумкинлигини аниқлаш имконини беради. Мисол учун, Янги Ангрэн иссиқлик электр станциясида кўмир ёқилади. Ундан кул ҳосил бўлади. Кул — саноат чиқиндиси. Аммо худди шу кулдан цемент ишлаб чиқаришда тўлдирувчи хомашё сифатида фойдаланса бўлади. Демак, бир корхонада ҳосил бўлган саноат чиқиндиси бошқасида бемалол татиқ этиш мумкин. Қарорда шунга доир фаолиятни ташкил этиш ва мувофиқлаштириш назарда тутилган. Хусусан, бундан буён корхоналар камчиқит технологиялардан фойдаланиши ҳамда чиқиндиларни қайта ишлашга йўналтирилиши зарур.

Наргиза УМАРОВА,
«Turkiston» мухбири

Тупроқда шиша парчаланиши учун бир миллион йил талаб этилади.

Пластик идишлар, полиэтилен пакетлар 400-450 йилда, резина 50-80 йилда, нейлондан қилинган маҳсулотлар 30-40 йилда, сигарета қолдиғи эса 1-5 йилдан сўнг парчланади.

Yurtimiz manzillarida

Гумбаз остидаги санъат

(Давоми, бошланиши
1-саҳифада)

Яқинда Тошкент давлат циркида бўлиб ўтган «Москва йўлбарслари» дастурини томоша қилдим. Хаёлимда яна болалик хотиралари жонланди. Ушанда биз ойлаб кутган цирк томошалари бугун ҳар куни болаларни хушнуд этмоқда. Пойтахтимиздаги муҳташам цирк биноси ва унинг атрофидаги ҳудуд доимо одамлар билан гавжум.

Цирк қадимий санъат турларидан бири ҳисобланади. У одамларнинг меҳнат фаолияти, урф-одатлари, ҳарбий ва спорт машқлари натижасида юзага келган. Циркнинг жанрлари қадимги Миср, Рим, Юнонистон, Хитой ва бошқа мамлакатларда милoddан аввалги I мингйилликдан бошлаб ривожланган. Замоनावий кўришишдаги цирк томошалари XVIII асрда Францияда пайдо бўлди. Ота-ўғил Астлейлар илк бор цирк учун мўлжалланган амфитеатр қуриб, ўргатилган отлар иштирокида томошалар кўрсатарди. Ушбу амфитеатр жаҳондаги биринчи кўчмас цирк майдони ҳисобланади.

— Асрлар давомида ўзбек цирки майдон томоша санъати сифатида ривожланиб келган, — дейди «Ўзбекдавлатцирк» республика бирлашмаси директори Садриддин Қурбонов. — Халқ байрам ва сайилларда, бозорларда дорбозлар, симбозлар, «бесуяк» муаллақчилар, ҳайвон ўргатувчилар, масхарабозлар, ёғочоёқ ва бошқа анъанавий цирк жанрлари ўйинчилари томоша кўрсатган. XIX асрнинг охирига келиб ўзбек цирки артистлари бошқа давлатлар — Хитой, Ҳиндистон, Афғонистон, Эрон, Россия шаҳарларида ўз санъатларини намойиш эта бошладилар. XX

асрга келиб миллий цирк мактабига асос солинди. Шу пайтдан бошлаб цирк халқимиз маданий ҳаётида муҳим ўрин тутиб келмоқда.

Цирк акробатика, гимнас-

ўринли Тошкент цирки биноси қуриб битказилди. Янги цирк биноси томоша зали ва унинг атрофида жойлашган вестибюль, фойе, гардероб, буфет ва хизмат кўрсатиш хо-

га сазовор бўлиб келмоқда. Тошкентбоевлар, Зариповлар сулоалари нафақат юртимизда, балки кўплаб хорижий давлатларда ўз мухлисларига эга. Хусусан, Улғбек Зариповнинг жаҳон миқёсидаги томошалари доимо юксак эътирофга сазовор бўлиб келаятиганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Шунингдек, ёш ва иқтидорли цирк устаси, Тошкент давлат цирки бош режиссёри Рустам Ҳамидов раҳбарлигидаги оилавий цирк жамоаси ҳам халқаро арена-ларда юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилиб келмоқда. Яқинда Қозоғистонда бўлиб ўтган дунёга машҳур цирк усталарининг халқаро

бўйича янги дастурлар яратилиб, репертуарга киритилди. Миллий руҳда саҳналаштирилган томошалар ўттизга яқин чет эл мамлакатларида намойиш этилди. 1991 — 2014 йиллар давомида 150дан ортиқ цирк ва ўттиздан ортиқ мавзули томошалар, йигирмага яқин цирк аттракцион саҳналаштирилди.

— Тошкент давлат циркида ҳар йили жаҳон цирк труппалари меҳмон бўлади, — дейди Тошкентбоевлар сулоласи вакили, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Олимжон Тошкентбоев. — Ўтган йили «Варшава цирки», «Москва цирки» каби дунёга машҳур цирк труппалари юртимизда ўз санъатларини намойиш этди. Жаҳон цирк усталарининг ҳар бир чиқиши томошабинлар томонидан қизгин кутиб олинди. Бу каби дастурлар бирлашмада фаолият кўрсатётган ёшлар учун ҳам ўзига хос маҳорат мактаби вазифасини ўтамоқда.

Мамлакатимизда цирк санъатини оммалаштириш, унинг жаҳон ареналаридаги ўрни ва мақоми янада ошириш ёш цирк усталарининг қўлида, албатта. Ёш истеъдодларни кашф этиш ва тарбиялашда Марказий Осиё минтақасида ягона саналган Республика эстрада-цирк коллежининг ўрни ва аҳамияти каттадир. Тошкент циркида саҳналаштирилувчи ҳар бир томошада коллеж ўқувчилари фаол иштирок этади.

Болажонларнинг таътил вақтида Тошкент давлат циркида эртақ ва мультфильмлар асосида саҳналаштирилган томошалар кўрсатилади. Бу йил ҳам мазкур анъана давом этиб, 24 декабрдан 11 январгача цирк ва театр санъатини ўзида мужасам этган Янги йил томошаси намойиш этилмоқда. Шунингдек, цирк олдидаги майдонда улкан арча қад кўтарган бўлиб, махсус ташкил этилган «Янги

Цирк – лотинча «circus» сўзидан олинган бўлиб, «айлана», «халқа» деган маъноларни англатади.

тика, эквилибристика, клоунда, жонглёрлик, полвонлик, иллюзионизм, от ўйинлари, дорбозлик, ҳайвон ўргатиш каби кўплаб жанрларни ўз ичига олади. Цирк томошалари одатда юмалоқ арена ва баланд гумбазли биноларда кўрсатилади. Ушбу санъатда театр, хореография, вокал, рассомлик ва кино элементларидан кенг фойдаланилади. У инсонпарварлик, байналмилаллик ғояларини тарғиб этиб, халқчиллиги, оммавийлиги билан ажралиб туради.

1975 йилда пойтахтимизнинг Хадра майдонида 2597

наларидан иборат бўлган. 1991 йилда «Ўзбекдавлатцирк» республика бирлашмаси ташкил этилди. Шу йили Тошкент циркига ўзбек циркининг машҳур намояндаси, дорбозлар сулоласининг асосчиси, Ўзбекистон ва Рос-

1942 йилда пойтахтимизда Тошкентбой Эгамбердиев раҳбарлигида биринчи миллий цирк жамоаси ташкил этилди.

сия халқ артисти Тошкентбой Эгамбердиев номи берилди. 1999 йилда цирк биноси қайта таъмирланиб, замонавий техник ускуналар билан жиҳозланди.

— Бирлашма томонидан истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларга ўз иқтидорларини намойиш этиши учун имконият яратиш, ўзбек цирк санъатини ёшлар орасида оммалаштириш мақсадида Республика эстрада-цирк коллежи билан ҳамкорлик йўлга қўйилган. Хусусан, 2014 йилдан бошлаб ушбу коллежнинг цирк йўналишида ўқишни тамомлаган ўғил-қизлар бевосита Тошкент давлат цирки арена-сида ўз маҳоратини кўрсатиб, битирув имтиҳонидан ўтади. Бу, албатта, улар учун ўзига хос синов майдони бўлиб хизмат қилади, — дейди С.Қурбонов.

Тошкент цирки дунёнинг ўттиздан ортиқ цирк бирлашмалари билан доимий алоқа боғлаган. Ҳар йили ўзбек цирк усталари турли халқаро танлов ва фестивалларда муносиб қатнашиб, дунё цирк ихлосмандларининг олқишлари-

фестивалида мазкур оилавий жамоа фахрли иккинчи ўринни қўлга киритди.

— Цирк артисти ақл бовар қилмайдиган ҳаракатлари билан инсон чексиз имкониятларга эга эканини, унинг ақли,

Бугунги кунда «Ўзбекдавлатцирк» республика бирлашмаси таркибида 500 нафарга яқин ходим меҳнат қилмоқда. Улардан қарийб 65 фоизини ёшлар ташкил этади.

куч-қудратини кўрсатади, — дейди Тошкент давлат цирки бош режиссёри Рустам Ҳамидов. — Ҳар бир томоша цирк санъатининг мукамал бадиий асаридир. Бу санъатни эгаллаш кишидан нафақат иқтидор, балки кучли хоҳиш, матонат ва меҳнат талаб этади. Болалиқдан цирк томошаларини кўриб улғайдим ва ўзим учун кўплаб керакли нарсаларни ўргандим.

Мустақиллик шарофати билан Тошкент цирки фаолиятида янги давр бошланди. Барча замонавий жанрлар

йил шаҳарчасида аттракцион ва савдо расталари фаолият кўрсатмоқда.

Бир сўз билан айтганда, ҳар йили бир-бирига ўхшамаган, қизиқарли, томошабоп дастурлари билан юртдошларимизни хушнуд этадиган Тошкент давлат цирки ҳамиша одамлар билан гавжум. Шунга монанд цирк репертуарлари ҳам йилдан-йилга бойитилиб, мухлислар эътиборига янги томошалар ҳавола этилмоқда.

Санжар ИСМАТОВ,
«Turkiston» муҳбири

ЎЗБЕКНИНГ САРЛОЧИНИ

(Давоми, бошланиши
1-саҳифада)

ХУШХАБАРЛАР ЕТСИН АЗИЗЛАРИМИЗГА

Офицер Жамолддин Рўзиевни юксак мукофот билан кутлар эканман, қувончини даставвал ким билан бўлишганига қизиқдим. У майингина кулимсираб шундай жавоб қилди:

— Қишлоққа, энамга кўнғироқ қилдим. Отам, ука-сингилларимнинг ҳол-аҳволини сўраб бўлгач, мукофот ҳақида айтдим. Энам негадир бир муддат жимиб қолди. Ва қандайдир кучли ҳаяжон билан мени дуо қила бошлади. Давлатимиз раҳбарига самимий миннатдорлик билдириб, юртинг тинчлиги, элнинг омонлиги, фарзандлар бахтини тилади. Шу лаҳзаларда энамдаги ҳаяжон менинг ҳам вужудимни қамраб олаётганини, отамнинг мамнун ва илҳақ нигоҳларини ҳис қилдим.

Ҳа, бу ҳар қандай ота-она учун бахтдир. Фарзандинг камолга етиб, юрт қорига елкадош бўлса, айниқса, Ватан уни эътироф этса, бундан ортиқ бахт борми?!

ШАРАФ ЙЎЛЛАРИ ҚАЕРДАН БОШЛАНАДИ?

Бу йўл сўзсиз мусаффо қалбдан, беғубор орзулардан бошланади. Жамолддин Самарқанд вилояти Пахтачи туманининг Пўлатчи қишлоғида туғилиб вояга етган. Мазкур қишлоқнинг бошқаларидан айрича томони йўқ. Энди эса бор: офицер йигит жасорати билан қишлоғини ҳам шарафлади.

Орзулар болалиқда куртак ёзади. Қаҳраонимизда ҳам

шундай бўлди.

— Болалиқдан ҳарбий бўлишни орзу қилардим, деб айтолмайман. Саккизинчи синфда ўқиб юрган кезларим мактабимизга ҳарбий киши келди. У бизга Самарқанддаги ҳарбийлашган мактаб-интернат (ҳозирги ҳарбий академик лицей)ни таништириш мақсадида келган экан. Бу хабар менга ўзгача таъсир қилди. Синфдошим билан маслаҳатлашиб, бирга ўша мактаб-интернатда ўқишга қўйилдик. Бу ҳақда ота-оналаримизга айтдик. Онам рози бўлмади. Отам эса мамнун бўлди. Кейин мени ўзи етаклаб мактаб-интернатга олиб борди. Авваллари ўқишда жуда қийналдим. Дарслар рус тилида олиб борилар эди. Ўзлаштиришим қийин бўлди. Шундай кунларда мактаб-интернатни бошқа жойга кўчирдилар. Янги бино қурилишига биз, ўқувчилар ҳам жалб қилиндик. Машғулотлар тугагач, қурилишда ишлар эдик. Бундай ҳолат ўша пайтда ҳеч кимни ажаблантирмасди. Бу хотиралар менга мустақилликнинг қадрини кўпроқ англашга имкон беради.

Мактаб-интернатдан сўнг Россиядаги олий ҳарбий авиация билим юртига ҳужжат топширдим. Юзга яқин абитуриентлар орасида ўттиз-қирқ нафарга яқин ўзбекистонлик. Шулардан ўн нафаригина ўзбек. 1990 йил собиқ шўролар мамлакатига вазият ғоят мураккаб эди ўшанда.

Ўқишга қабул қилиндим. Билим юрти ҳовлисида ўқув вертолети турарди. Ўқишга қабул қилинган куним секин бориб ичига назар ташладим-у юрагим шувиллаб кетди. Тугмачалар шу қадар кўп эдики, хаёлимдан «бунча кўп тугмача-

лар билан вертолётни қандай қилиб бошқараман» деган ўй ўтди. Ўша ҳолатни эслаб ҳозир кулгим қистайди. Эндиликда кўзларим юмуқ ҳолда ҳам вертолётни бошқара оламан. Унинг ҳар бир нуқтасини яхши биламан.

Машғулотлар қийин кечарди. Тил муаммосидан қутулган бўлсам-да асосий фандан ўзлаштиришим осон эмасди. Имтиҳондан ўтолмай қолиш мен учун уят эди. Уят эса ўлимдан қаттиқ. Шунини ўйлаб ўқишга астойдил киришиб кетдим.

1994 йили ўқишни тамомладим. Шу кезлари Ўзбекистонда ҳарбий ҳаво кучлари бўлмади, вертолётчиларга эҳтиёжи йўқ қабилдаги мишмиш гаплар юрарди. Уларга эътибор бермадим. Ўзбекистон — менинг юртим. Юртим учун орият талашиб ўқидим. Давлатимиз эндигина мустақилликка эришган. Биз каби ёшлар унга ҳар қачонгидан ҳам кўра кўпроқ керакмиз, деб ўйладим.

Ўша пайтлари Ватанга қайтиш учун қатъий қарор қабул қила олганимдан ҳамма мамнун бўламан. Озми-кўпми, Ўзбекистон мудофаа салоҳиятини мустақамлашга ҳисса қўшаётганимдан фахрланаман.

ШОГИРДЛАР ҲАҚИДА

Ўтган йиллар давомида Жамолддин Рўзиевнинг тажрибаси, маҳорати сайқал топди. Энди унинг шогирдлари ҳам бор. Ҳар бири жанговар вертолётни юксак маҳорат билан бошқаради.

— Подполковниклар Шодмон Нуруллаев, Сардор Султонов, Муҳаммадали Ёдгоровнинг қобилияти, маҳорати

алоҳида таҳсинга сазовор, — дейди подполковник Жамолддин Рўзиев. — Уларни ҳақли равишда миллий армиямизнинг фахри дейиш мумкин.

ХОНАДОНИМИЗДАГИ БАЙРАМ

Офицернинг рафиқаси Латофат Рўзиева ҳам ҳарбий хизматчи. Улар уч фарзандни тарбиялаб вояга етказишмоқда. Тўнғич фарзанди Жаҳоҳир Тошкент ахборот технологиялари университети қошидаги академик лицейда ўқийди. Дирёрбек пойтахтдаги 307-умумтаълим мактаби ўқувчиси. Ўта масъулиятли, тиниб-тинчимас йигитчадан ота-онанинг умиди катта. Кичкинтой Севинч эса оиланинг жажжи офтобига ўхшайди.

— Турмуш ўртоғимнинг хизматдан уйга келишини байрамдек кутиб оламиз, — дейди биз билан суҳбатда Латофат Рўзиева. — Айниқса, болаларнинг қувончини сўз билан таърифлаш қийин. Бекорчиликни хуш кўрмайдилар. Уста отамизнинг хунари у кишига ҳам ёт эмас. Уйда турмуш ўртоғим ўз қўллари билан ясаган буюмлар кўп. Гўзалликни, шинамлиқни ёқтириши шулардан ҳам кўриниб туради. У киши туғилиб ўсган хонадонда тўнғич фарзанд бўлгани учун ука-сингилларига ҳам жуда меҳрибон. Нафақат хизматда, балки қишлоқда ҳам у кишини барча ҳурмат қилади, уларга ҳавас қилиб шарафли касб этагини тутаетганлар ҳам кўп. Давлатимизнинг юксак мукофотига сазовор бўлганларини эшитиб, ҳамкасбларим мени ҳам қутланларидан қувончим чандон

ошди. Ҳали болаларимнинг бобоси қишлоқда элни чорлаб тўй берамиз, деб кутиб турибдилар. Ҳам аёл, ҳам она сифатида бахтимга шукроналар айтаман.

КАЛЬДАГИ ҚУТЛУФ ТУЙҒУ

— Бу инсоннинг ҳаёт йўли ёшлар учун ўзига хос мактаб бўлишига арзийди, — дейди офицернинг сафдоши, подполковник Б.Уралбоев. — Жамолддин Рўзиев Қуролли Кучларимизнинг изчил шаклланиш йўлларини муносиб босиб ўтган тажрибали офицерлардан бири. Сафдошимизда шундайлар бор экан, миллий армиямиз салоҳияти, нуфузи ҳам ортиб бораверади.

Подполковник Жамолддин Рўзиев 2006 йилда Россия Федерацияси Ҳарбий ҳаво кучлари академиясида икки йил таҳсил олиб, малакасини ошириб келди.

— Хорижга чиққанимда, албатта, ўз юртингни ўзга юртга қийслаб бошлайсан, — дейди подполковник Ж.Рўзиев. — Академияда ўқиб юрган кезларим менда ҳам шундай бўлди. Айнан шу қийсларда юртим, Қуролли Кучларимизнинг салоҳияти ёрқинроқ намоён бўлди. Ҳарбий таълим, замонавий ўқув масканлари, ижтимоий муҳофаза, ҳарбий хизмат нуфузи билан ҳақли равишда фахрланасан арзийди. Юртдан ифтихор қилиш ҳисси ёқимлидир.

Ҳа, бундай сўзларни қалбидан она Ватанига меҳр туйғуси лиммо-лим инсонларгина айта олади. Бундай қутлуғ туйғу ҳеч биримизни тарк этмасин.

Инобат ИБРОҲИМОВА

Ogohlik — davr talabi

Бирлашган ўзар

Биз барпо этаётган демократик давлатнинг мустақам ҳуқуқий пойдевори — Конституцияда инсон қадри-қиммати, ҳуқуқ ва манфаатлари етакчи ўринга қўйилган.

Ҳозирги кунда фуқароларимиз чет элда ишлаш, ўқиш ва дам олиш имкониятига эга. Афсуски, баъзан улар ўз ҳуқуқларининг бузилишига йўл қўймоқда. Глобаллашув натижасида дунёда миграцион жараёнлар фаоллашмоқда. Бунинг айрим салбий оқибатлари ҳам бор. Жумладан, трансмиллий жиноят (ҳалқаро терроризм, диний экстремизм, ҳалқаро нарқобизнес, одам савдоси ва бошқалар) кўпайяпти. Ноқонуний меҳнат миграцияси, яъни одамларнинг иш топиш мақсадида қонунларни четлаб ўтган ҳолда хорижга чиқиб кетиши уларнинг одам савдоси қурбонига айланиш хавфини кучайтиради. Ноқонуний меҳнат мигрантлари орасида аёллар ҳам учрайди. Аёлнинг оиласидан йироқда бўлиши фарзанд-

лар тарбияси, оилада эр-хотиннинг бурчлари ва умуман оиладаги муҳитнинг бузилишига олиб келадик, бу жамият учун долзарб муаммодир.

Инсонни хўрлаш, унинг ҳақ-ҳуқуқларини топташ, эркинлигини чеклаб, унга қул сифатида муносабатда бўлиш нафақат дин, балки қонун нуқтаи назаридан ҳам оғир жиноятдир. Афсуски, инсоният тарихининг ибтидоий даврига хос бўлган қуллик учинчи минг йилликда бошқа шаклларда ўзини намоён этапти. Бу иллат муайян халқ ёки миллатгагина эмас, балки бутун дунё маънавий ривожига тўсиқ бўлиб турибди. Хўш, бунинг сабаби нимада? Бугунги кунда одам савдоси ҳолатларининг кўпайишига туртки бўлувчи асосий омил бефарқлик, лоқайдликдир. Тан олиш керак, кўпчилигимиз одам савдосига қарши курашишни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва мутасадди ташкилотларнинг вазифаси, деб ҳисоблаймиз. Ҳолбуки, огоҳлик ҳар биримизнинг бурчимиз. Осон қул топиш иминида хорижда алданиб қолмаслик борасида тарғибот-тушунтириш ишларини олиб боришда жамият, жамоатчилик ташкилотларининг ўрни катта.

Вилоятимизда одам савдосига

қарши фаолиятни амалга оширишда хотин-қизлар қўмитаси мувофиқлаштирувчи орган вазифасини амалга оширяпти. Президентимизнинг 2008 йил 8 июлдаги «Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида ҳамкор ташкилотлар билан тузилган режа асосида фаолият олиб бораётган қўмитамиз ўтган икки йил давомида одам савдосидан жабрланган 28 нафар аёлга психологик, ҳуқуқий ва тиббий-ижтимоий ёрдам кўрсатди. Жумладан, улардан тўрт нафарига жиноий иш олиб бориш жараёнида ижтимоий ҳимоячи бириктирилди, 14 нафарига тиббий ёрдам кўрсатилди. Шунингдек, одам савдоси жабрдийдаларининг жамиятда ўз ўринларини топиши ва фойдали меҳнат билан банд бўлишини таъминлаш мақсадида етти нафар аёлга сартарошлик, 15 нафарига зардўзлик хунари ўргатилди, 15 нафар хотин-қиз официант ва хизматчи сифатида ишга жойлаштирилди.

Одам савдоси жиноятининг олдини олиш бўйича вилоят идоралараро комиссиясининг кўрсатмасига биноан,

мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда аҳолининг турли қатламлари орасида тушунтириш-тарғибот ишлари олиб борилмоқда. Хусусан, Когон, Қоракўл, Ромитан, Пешкў, Фиждувон, Шофиркон ва Бухоро туманларидаги маҳаллалар, мактаб, касб-хунар коллежлари ҳамда олий ўқув юртларида ўтказилган семинар-тренинглари, учрашув ва давра суҳбатлари одам савдоси, ноқонуний меҳнат миграциясининг салбий оқибатлари ҳақида маълумот берилди. Хорижда ишлашнинг ҳуқуқий асослари батафсил тушунтирилди.

Тадбирларда одам савдоси қурбон бўлган фуқаролар, айниқса, хотин-қизларни Республика реабилитация марказига юборилиши, мутахассисларни жалб этган ҳолда уларга бирламчи психологик, тиббий ёрдам кўрсатиш, ишлаш, даволаниш, дам олиш ва бошқа мақсадларда чет элга чиқиб кетаётган фуқароларга ҳуқуқий маслаҳат ёрдами кўрсатилаётгани таъкидланди.

Хотин-қизлар қўмитаси 2013 ва 2014 йилларда ўтказилган тушунтириш-тарғибот тадбирларига саккиз минг нафарга яқин фуқаро жалб этилди. Уларга одам савдоси профилактикасига доир материаллар тақдим этилиб, мавзуга оид видеоролик ва фильмлар намойиш қилинди.

Зулфия ТҲҲЕВА,
Бухоро вилояти ҳоқими
ўринбосари, вилоят хотин-қизлар
қўмитаси раиси

Sarhisob

Энг фаол маданият ва спорт вакиллари тақдирланди

Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан 2014 йил якунларига бағишланган тантанали тадбир ташкил этилди. Унда вазирлик раҳбарияти, маданият, санъат ва спорт соҳаси ходимлари иштирок этди.

Тадбирда Маданият ва спорт ишлари вазири вази-фасини бажарувчи Б.Аҳмедов якунига етган йилда маданият, санъат ва спорт соҳаларида ижобий ўзгариш ва муҳим янгиликлар рўй бергани, улкан ташаббус, янги ғоялар илгари сурилгани тўғрисида гапириб ўтди.

Дарҳақиқат, 2014 йил юртимизда дунё миқёсидаги қатор маданий тадбирлар ва спорт мусобақалари

юксак савияда ташкил этилди. Уларда ҳамюртларимиз муносиб иштирок этиб, юқори поғоналарни эгаллади. Бундай муваффақиятларга эришадиган ёшлар вазирлик томонидан доимий қўллаб-қувватланиб, муносиб рағбатлантириб келинмоқда.

Якунига етган 2014 йил спорт соҳасида ҳам муваффақиятларга бой бўлди. Фақатгина Олимпия ўйинлари дастуридан жой

олган спорт турлари бўйича ўтказилган жаҳон ва Осиё чемпионатлари, шунингдек, ўсмирлар ўртасидаги Олимпия ўйинлари ҳамда XVII ёзги Осиё ўйинларида 59та олтин, 50та кумуш ва 80та бронза, жами 189та медал қўлга киритилди.

Тадбирда кўп йиллар давомида фидокорона меҳнат қилиб, мамлакатимиз маданияти ва спорт соҳаси ривожига муносиб ҳисса қўшаётган соҳа вакиллари вазирликнинг диплом, фахрий ёрлик ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Санжар ИСМАТОВ,
«Turkiston» муҳбири

«Биз мустақил юрт хунармандларимиз — 2013» кўрик-танловида 1-ўрин, «Ватан тараққиётига менинг ҳиссам — 2014» танловида эса «Энг ёш, энг фаол» номинациясида ғолиб бўлган Мансуржон Ражабовнинг халқ амалий санъати, табиат инъомларидан композициялар йўналишида ишлаган хунармандчилик буюмлари мутахассислар томонидан юқори баҳоланмоқда.

Суратда: Мансуржон ҳамда укалари Маъмуржон ва Баҳромжон Ражабовлар янги кўринишдаги буюмлар яратмоқда.

Рустам НАЗАРМАТОВ фотолаҳаси

Тежамкорлик ўўлида

Аҳолининг электр энергияга бўлган эҳтиёжининг ортиши туфайли ундан тежамкорлик билан фойдаланиш тақозо этилмоқда. Бунда республикамиз корхоналари томонидан ишлаб чиқарилаётган кам энергия сарфлайдиган люминесцент лампаларидан фойдаланиш мақсадга мувофиқ.

Ушбу лампалар одатдагидан 5,5 баробар кам электр энергия сарфлайди. Ундан узоқ муддат фойдаланиш мумкин. Одатдаги лампочкалар 1000 соатга қафолатланган бўлса, янги люминесцент лампочкаларга 10000 соатлик қафолат муддати белгиланган.

Мамлакатимизда электр энергияси мус-

тақиллигини янада мустаҳкамлаш, энергия манбаларидан оқилона фойдаланиш, экологик соф технологияларни ҳаётга жорий этишга алоҳида эътибор қаратиляпти. Бу борада энергетика тежамкорлиги ва қайта тикланувчи муқобил энергия соҳасида қатор илмий тадқиқотлар ҳамда лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Юртимиз нисбатан қуёшли бўлгани сабабли 2015 йилдан Самарқанд вилоятида қуёш электр станцияси қурилиши режалаштирилган.

Бундай изчил ислохотлар мамлакатимиз муқобил энергия манбалари салоҳиятидан янада самаралироқ фойдаланиш, иқтисодий-тимиз ривож ва халқимиз фаровонлигини юксалтиришга хизмат қилади.

Ёдгора ИЛХОМОВА,
ТМИ доценти.
Дилрабо МАЛИКОВА,
ТМИ талабаси.

Истеъдодли ёшларимиз

Муроджоннинг тасвирий ва амалий санъатга қизиқиши жуда эрта бошланди. Дастлаб боғчада, сўнгра мактабнинг бошланғич синфида пластилин, мис ва кўрғошдан турли шакллар ва эртақ қахрамонларнинг ҳайкалчаларини ясаган қахрамонимиз мактабнинг юқори синфига ўтгач, манзара, портрет ва турли-туман чизгиларни қалам ва акварел орқали қоғозга туширади.

— Бу қизиқишларимнинг ўсишида биринчи устозим бўлган отам — чизмачилик фани ўқитувчиси Фарҳод Очиловнинг ҳиссаси катта бўлган. Эсимда, болалигимда улар ишлатадиган ҳар хил чизмачилик асбобларига қизиқардим, — дейди Муроджон Эгамбердиев. — Лицейни битириб, заргарликни чуқурроқ ўрганиш учун уста заргар, Қарши давлат университети ўқитувчиси Ифтихор Камоловга шогирд тушиб, шу ҳунар сирларини астойдил ўргана бошладим. Қисқа муддатда ўз ижодий ишларимни яратдим. Бу орада университетимизда «Соғлом бола йили» Давлат дастури ижроси доирасида «Устоз-шогирдлик аънаналарида ранглар дунёси» мавзуида ўтказилган кўрик-танловда иштирок этиб, фахри биринчи ўринни эгалладим.

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати томонидан ташкил этилган «Юрт келажаги — 2014» республика иқтидорли ёшлар кўрик-танловининг республика босқичида муносиб қатнашган Муроджон 5 — 7 октябрь кунлари Тошкент шаҳрида ўтказилган «Буюк Ипак йўлида туризм» халқаро кўрғазмасида ижодий ишлари билан иштирок этди. Бундан ташқари, у бадий хунармандчилик ва амалий санъат бўйича республикада ўтказиб келинаётган турли кўрғазма ва танловларда ҳам фаол. Муроджон рангли металллар, жумладан, олтин ва кумуш ҳамда лаъл, феруза, маржон каби тошлардан унумли фойдаланади. Унинг услубида тарихда ўз заргарлари билан шўхрат қозонган Бухоро мактабнинг сабоқлари сезилади. Қахрамонимизнинг йўқолиб бораётган осори атиқаларимизни қайта тиклашга ҳаракат қилаётгани эса қувонарли.

Муроджон Эгамбердиев 1993 йилда Қарши шаҳрида туғилган. 2008 йилда Қарши шаҳридаги 14-умумтаълим мактабини, 2011 йилда Қарши давлат университети қошидаги академик лицейни битирди. У 2013 йилдан Қарши давлат университетининг тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси йўналиши талабаси.

— Мен асосан табиий бойликларга ишлов бераман. Чунки табиий нарсалар инсон ҳаёти ва соғлиги учун катта аҳамиятга эга. Масалан, кумуш инсон танасидаги турли касалликлар, яъни қон босимининг ошиши, ошқозонда аминокислота кўпайиши, кўз хиралашишини даволовчи хусусиятга эгаллиги билан қимматли, — дейди ёш хунарманд. — Эндликда замонавий услубдаги зирак, узук ва қадимий услубдаги «Зеби гардон», «Нози гардон», «Турунж» сингари тарихий зебзийнатларнинг харидорлари кун сайин кўпаймоқда.

Муроджон ўз хунарининг сир-синаотлари билан ўзгаларни ҳам бохабар этишга улгурди. Дарсдан бўш вақтида шахсий устахонасида икки нафар шогирди билан буюртмалар қабул қилиб, биргалликда ўз меҳнати маҳсулини халққа тақдим этмоқда.

Нурмон БЕРДИЕВ,
Қарши давлат
университетининг катта
ўқитувчиси

Рустам Назарматов фотолавҳаси

Kazina

Алишер Навоий

*Дусни ортар юзда зулфин анбараршон айлағар,
Шамъ равшанроқ бўлур торин паршон айлағар.*

*Юзни гулгардин безаблу бизни қурбон айладинг,
Ё юзунга теғди қонлар бизни қурбон айлағар?*

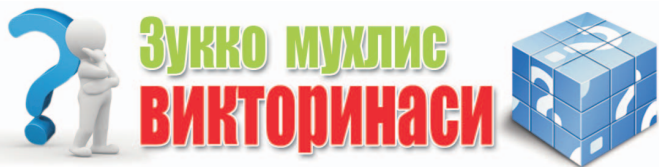
*Шигъла пайконларинг етти кўнгул бўлғол хароб,
Сув қуроб, тухл эқтинг, ул кишварни вайрон айлағар.*

*Қон эмаскил, ёпти гулгун гулма жаннат хозини
Чинқ мақтулин шазид айларда урён айлағар.*

*Ошкор айлаб юзин, кўзулни хайрон айлади,
Ёшурун олди кўнгул, кўзулни хайрон айлағар.*

*Жонга кўйга нарди ишқинг қилди кўнгулни халок,
Уштурур маҳрамини султон ганж пинҳон айлағар.*

*Эй Навоий, ишқ агар кўнгулгунни мажруҳ этмади,
Бас недуркил, қон келур оғзингдин арсон айлағар?!*

АЗИЗ БИЛИМДОН ВА ЗУККО ЁШЛАР!

Ўтган йил давомида «Зукко мухлисга савол» рукнида сиз ўз заковатингизни, билимингизни намойн қилдингиз. Берилган саволларнинг аксариятига тўғри жавоб йўлланди. Бу билан сизни оз бўлса-да, изланишга, «китоб титқилашга» ундаган бўлсак, хурсандмиз.

Янги йилдан мазкур лойиҳамиз қамровини янада кенгайтиришга қарор қилдик. Энди саволларга тўғри жавоб йўллаган мухлислар моддий рабатлантирилади.

Викторинада иштирок этиши ҳар доимгидек жуда осон. Жавобингизни кўрсатилган муддатгача 0 371 233-79-69, 233-95-97 рақамлари орқали билдиришингиз мумкин. Тўғри жавоб йўллаган мухлислар номи газетамизда эълон қилиб борилади.

Йил охирида энг кўп балл тўплаган уч нафар муштарийни қимматбаҳо совғалар кутмоқда.

Савол: Шундай ибораларимиз борки, улар она тилимизнинг жозибаси, бойлиги хусусида ортиқча таъриф тавсифга ўрин қолдирмайди. Масалан, кексалар дуо қилганида: «Тўрт мучанг соғ бўлсин, болам», дейди.

Айтинг-чи, мазкур иборадаги «тўрт муча» нимани англатади?

Жавобингизни **9 январь** соат **16:00**га қадар **233-79-69, 233-95-97** рақамлари орқали билдиришингиз мумкин. Тўғри жавоб йўллаган мухлислар номи газетамизда эълон қилинади.

Ўтган сондаги саволнинг жавоби:

Муҳаммад Мусо Хоразмий.

Яккабоғ туманидан Меҳрождин Хусанов тўғри жавоб йўллади.

Тафаккур қилмондан бир қатра

Бугуннинг чорасини кўриб, эртага эҳтиёжи қолмаган киши ақллидир.

Абу Райҳон Беруний

Vatan manzaralari

Марғилон тасвири

Яна бири Марғинондир. Андижоннинг фарбида. Андижондан етти йиғочлик йўлда.

Яхши шаҳарча, неъматларга бой: анори ва ўриги жуда кўп ва яхши. Бир нав анори бўлади: йирикдона дейдилар, чучуқлигидан бироз ўрик ширинлигича таъми бор. Самнон анорларидан юқори қўйса бўлади. Яна бир нав ўрик бўладики, данагини олиб, ичига мағиз солиб қуритадилар, буни субҳоний дейдилар, кўп лазиздир.

Ов қушлари яхши, оқ кийик шаҳарга яқин жойда топилади.

«Ҳидоя» асари муаллифи (улуғ аллома Бурхонуддин Марғиноний назарда тутилмоқда. — Таҳририят) Марғиноннинг Рушдон номли кентидандир...

Фарғона вилоятининг атроф-теварагидаги тоғларда яхши яйловлар бор. Тобулғу шу тоғларда

бўлади, бошқа ҳеч ерда бўлмайдди. Тобулғу шундай бир бутасимон дарахтдики, пўсти қизил, ундан ҳасса, қамчи дастаси, қушларга қафас қиладилар; йўниб камон ўқи ясадилар, анча яхши дарахтдир. Табаррук билиб йироқ юртларга олиб борадилар.

(«Бобурнома»дан)

ҚУЛОҚСИЗ

Аёзбобо атрофни
Оқ чойшабга ўрабди.
Қулоқсизнинг юзини
Чимчиб, шундай сўрабди:
— Эҳ, болакай, гапимга
Қулоқ солгин бир бора.
Уйга киргин, совуқдан
Музлабсан-ку, бечора!
— Аёзбобо, сиз мени
Деб қайтиб келдингизми?
Мен Ирода ясаган
Қорбобо, билдингизми?!

Дилнавоз НАЖИМОВА,
ТКТИ қошидаги Чирчиқ академик
лицейи ўқувчиси